

Malingaro lituanistinės mokyklos „Bičiuliai“ vadovė, įkūrėja Jurgita Stučkaitė: „Mokykla nėra statiška institucija, ji keičiasi su jauna karta“

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Airijoje, Malingaro mieste, įsikūrusi lituanistinė mokykla „Bičiuliai“ gyvuoja jau beveik penkiolika metų. Penkiolika metų tvirtai žengiant lietuviško žodžio keliu. Penkiolika metų, kupinų skirtingų patirčių, įvairių užsiėmimų, renginių, bendravimo bei bendradarbiavimo ir, be abejo, iššūkių. Mokyklos bendruomenė – pedagogai, vaikai, tėvai – puoselėdami gimtąją kalbą, tradicijas, papročius, minėdami svarbias Lietuvai datas, sukaktis, švėsdami didžiąsias metų šventes, užmegzdami draugiškus ryšius vieni su kitais, Lietuva, dalydamiesi idėjomis, kuria lituanistinės mokyklos „Bičiuliai“ istoriją. Apie lituanistinės mokyklos veiklas, misiją, iššūkius bei pasiekimus „Pasaulio lietuvių“ skaitytojams papasakojo „Bičiulių“ įkūrėja ir vadovė, pedagogė Jurgita Stučkaitė.

Stučkaitė pasakoja, kad iki išvykdamą iš Lietuvos dirbo Vilniaus Antano Vienuolio gimnazijoje technologijų ir dailės mokytoja, tačiau po aštuonerių darbo metų moteris nusprendė kiek pailsėti ir išvyko metams į Airiją. Šalyje užtruko kiek ilgiau ir po ketverių metų gyvenimo Airijoje nusprendė pasilikti jau ilgesniam laikui. Idėja įkurti lituanistinę mokyklą kilo, kai ją, buvusią mokytoją, susirado viena lietuvė mama, kad pamokytų jos dukrą lietuvių kalbos. Nors mergaitė ir kalbėjo namuose lietuviškai, rašyti ir skaityti lietuvių kalba nemokėjo. Vėliau prie

jos prisijungė dar du vaikai, kuriuos Jurgita mokė mergaitės namuose. Tuo metu pedagogė Loreta Mackelaitė dar pakvietė Jurgitą Stučkaitę padirbėti Talamore (*Tullamore*) įkurtoje lituanistinėje mokykloje, kur ši įgijo praktikos ir pamatė, kad Airijoje gyvena daug mažųjų lietuviukų, kurie, deja, pamažu praranda savo gimtąją kalbą. Airijoje dirbanti mokytoja pasakoja, kad pamažu pajuto poreikį steigti lituanistinę mokyklą vietinėje bendruomenėje, norėdama išsaugoti lietuvių kalbą, kultūrą ir savas šaknis. „Vaikams yra smagiau mokytis su kitais vaikais. Mane žavi įvairios mokymo kryptys, kitokie mokymo stiliai. Kartu aš supratau, kad pasiilgau mokytojos darbo, bet dirbti didelėje mokykloje nenorėjau. Taigi, paėmiau ir įkūriau savo mokyklą. Prie manęs prisijungė pradinė klasių mokytoja Daiva Kasikauskienė, turėjome jauną studentę pagalbininkę, taip pat pas mus vienu metu dirbo puiki kolegė psichologė Dalia Guzaitienė“, – pasakoja moteris.

Mažieji ugdytiniai

Stučkaitė tvirtina, kad kurti lituanistinę mokyklą nebuvo sunku, kadangi jau turėjo pedagoginio darbo patirties mokykloje. Taip pat patirtis organizuojant įvairius renginius – Jurgita Airijoje buvo suorganizavusi savo kūrybos darbų parodas – puikiai pasitarnavo kuriant mokyklą. Kiek sunkiau sekėsi suburti kolektyvą, nes, kaip teigia pašnekovė, tai iš tiesų yra pasiaukojantis darbas ir ne kiekvienas žmogus nori tam skirti savo laisvą dieną. Vienu metu mokykla dirbo

sekmadieniais, o vėliau – šeštadieniais. Beveik kiekvienas sekmadienis, šeštadienis yra skirtas lietuvių kalbos mokymui. Mokyklos įkūrėja akcentuoja, jog lietuvaičiai nori mokytis lietuvių kalbos, tačiau tai reikalauja išsipareigojimo ir nevisi moksleivių tėvai gali ar nori išsipareigoti rimtai dirbti.

Mokyklos vadovė sako, kad jos didžiausia motyvacija yra dukros – dešimties metų Gloria ir aštuonerių Frida: „Mūsų šeima yra dvikalbė. Dukros nuo gimimo su manimi mokykloje mokosi ir kalba lietuviškai. Mane palaiko mano noras dirbti su vaikais ir džiaugsmas būti šalia, kada moksleivis pradeda skaityti lietuviškai. Aš suprantu, kad kalba yra viena iš lietuvaičio identiteto dalių. Sunku perteikti lietuvių kultūrą kalbant kita kalba. Mano pačios patriotiškumas stiprėjo metams bėgant. Kai gyveni ne savo krašte ir pasiilgsti savo tėviškės, lietuvių kalba tikrai skamba kaip pati gražiausia kalba pasaulyje. Mano šeima palaiko mane. Airijos vyriausybė labai palaiko Europos valstybių kalbų mokymą ir sudaro galimybę laikyti baigiamąjį lietuvių kalbos egzaminą mokykloje“.

Iš mokyklos gyvenimo

Taigi, ko išmoksta vaikai lituanistinėje mokykloje „Bičiuliai“? Kiek mokinių ją lanko? Kaip ir kiekvienoje lituanistinėje mokykloje, vaikai čia mokosi lietuvių kalbos gramatikos, rašybos, mokoma skaityti, susipažįstama su Lietuvos istorija, kultūra ir tradicijomis. Mokykloje taip pat švenčiamos ir minimos įvairios mūsų krašto tradicinės ir istorinės šventės. Kiekvienais metais į lituanistinę mokyklą susirenka apie 25–30 moksleivių. Priešmokyklinė klasė mokosi iš ryto – pamokėlės trunka 3 val., o vyresnieji renkasi po pietų ir mokosi 3,5 val.: trys akademinės valandos skiriamos lietuvių kalbos mokymuisi, o 4-oji – kūrybinė pamoka. Pedagogė Jurgita Stučkaitė pasakoja apie ugdymo proceso, darbo organizavimo ypatumus į mokyklą susirenkat skirtingiems mokiniams: „Visada turiu daug idėjų, bet trys valandos yra trumpas laikas aprėpti viską. Stengiuosi, kad mokymas būtų įdomus. Airijoje aš mokiausi, kaip dirbti su vaikais, turinčiais specialiųjų poreikių. Mokykloje kiekvienais metais turime vaikų, kuriems reikia kitokios mokymo metodikos. Mokymas lituanistinėje mokykloje yra ištisas kūrybinis procesas, nes kiekvieną rugsėjį turime prisitaikyti prie vaikų, susirenkančių mokytis lietuvių kalbos. Rugsėjis yra intensyvus, bet jei pavyksta sėkmingai sukurti „darbinį trikampį“ – vaikas-mokytojas- tėvai, tada mes skiname rezultatus.“

Pasak lituanistinės mokyklos „Bičiuliai“ įkūrėjos, Airijoje yra lietuvių bendruomenių, kurios įsikūrusios mažesniuose ir dideliuose miestuose. Čia organizuojami lietuviams skirti įvairūs renginiai, įsteigtos lituanistinės mokyklos. Jos manymu, pagrindinis lietuvių kalbos šaltinis yra šeima, o tik po to eina lituanistinė mokykla. Anot mokytojos, mokykla padeda pagrindus, bet tėvai turi dirbti kiekvieną dieną: kalbėti su vaikais lietuvių kalba, turtinti žodyną, skaityti knygas. Atostogos Lietuvoje, pas giminaičius, taip pat tikrai praturtina vaikų žodyną. Tačiau yra vaikų, kurie nekalba lietuviškai, nors abu tėvai lietuviai. „Kiekvienais metais turime tokių vaikų vis daugiau“, – pabrėžia moteris. Paklausta, ar noriai vaikai mokosi lietuvių kalbos, pedagogė atsakė, jog vaikai noriai mokosi nuo ketverių iki aštuonerių-dešimt metų, tačiau vėliau dauguma vaikų pradeda protestuoti, nes jiems reikia eiti į mokyklą šeštą dieną. Pedagogė pažymi, jog lietuvaičiai užsienyje labai greitai išmoksta lietuvių kalbos, tačiau sunkiau yra surasti terpę, kad būtų galima praktikuotis, jei namuose nekalbama lietuviškai.

Įvairios kūrybinės veiklos mokykloje

Paprašyta pasidalinti savo išvalgomis bei patirtimi, kaip efektyviai mokyti lietuvių kalbos, kaip organizuoti kokybišką ugdymą, Jurgita Stučkaitė pasakoja, jog prireikė ne vienų metų, kol ji surado savo metodą, tą aukso vidurį. Šiuo metu mokytoja dirba viena su pagalbininku ir turi dvi grupes vaikų, suskirstytų pagal amžių. Pedagogės teigimu, mažos grupės užtikrina individualų priėjimą prie vaiko ir mokymą pagal vaiko poreikius. „Toku būdu aš užtikrinu, kad kiekvienas vaikas mokosi pagal savo sugebėjimus. Mano mokymo tikslas yra išmokyti vaiką lietuvių kalbos ir išnaudoti jo potencialą, remiantis individualaus mokymo modeliu, ir drauge mokytis klasėje. Kiekvienas vaikas yra skirtingas ir atsineša skirtingą lietuvių kalbos bagažą, todėl ir mokymo sistema turi būti įvairi. Mokymo procesą stengiuosi padaryti kuo įdomesnį, nors negalima pabėgti nuo akademinės klasikinės pamokos struktūros, norint išmokyti vaikus rašyti, skaityti, gramatikos per labai trumpą laiką“, – tvirtina Jurgita Stučkaitė.

Per daugelį veiklos metų lituanistinės mokyklos „Bičiuliai“ kolektyvas sukaupė įvairiapusišką darbo patirtį, kurią ir toliau sėkmingai pritaiko profesinėje veikloje, tačiau, kaip mokyklos vadovė teigia, iššūkių netrūksta, o ir tie patys bėgant metams nesikeičia. Tai ir pačių lietuvių, gyvenančių Airijoje, žinių apie lietuvių kalbos mokymo svarbą trūkumas, abejingumas arba baimė mokyti vaiką dviejų kalbų. J. Stučkaitė pastebi, kad mažos mokyklos dažnai yra ignoruojamos ir visas

dėmesys skiriamas didelėms mokykloms. Taip pat veiklą apsunkina ir keliama itin dideli reikalavimai lituanistinėms mokykloms. „Mano svajonė yra gauti vadovėlių ar pratybų, bet vėlgi, parašius projektą dažnai būni ignoruojamas, nes esi maža mokykla. Vadovėlius, pratybas perka tėvai. O lietuviškų knygų vaikams turiu asmeninę biblioteką ir jas naudoju. Mūsų mokykla yra ir padovanojusi lietuviškų knygų Malingaro miesto bibliotekai“, – pasakoja mokytoja. Lituanistinių mokyklų veikla dažnai reikalauja didelio neatlygintino darbo, aukojant savo laisvalaikį, o pagalba iš išorės nėra pakankama. Taip pat ši veikla nuolat reikalauja kūrybiškų sprendimų bendraujant su išore, su mokinių tėvais. „Mokytojas ne tik dirba savo laisvu laiku (dauguma mokytojų dirba vidury savaitės). Lituanistinė mokykla labai dažnai tampa lietuviybės skleidėja. Mokytoja neturi jokios apsaugos, nes tėvai, atvedantys vaiką į mokyklą, užmezga asmeninį kontaktą. Tai yra abipusis susitarimas. Kaip jau sakiau, mano patirtis mokykloje man padeda ir, žinoma, esama patirtis palengvina darbą. Aš norėjau įkurti mažų mokyklų asociaciją, bet dėl laiko stokos ir neturint paramos, nepavyko. Labai dažnai organizuojami lituanistinių mokyklų kursai vyksta netinkamu laiku arba tiesiog ateina supratimas, kad vienas mokytojas yra visa mokykla. Tu gali laikyti keturis kampus, bet ne daugiau“, – tvirtina pedagogė.

AČIU
MOKYTOJA
MAN
LABAI PATIKO
ČIA MOKYTIS

Paskutinė mokslo metų diena mokykloje

Nepaisydama visų lituanistinės mokyklos kasdienybėje kylančių iššūkių Jurgita Stučkaitė šiandien tikrai turi kuo pasidžiaugti: „Mano šeima yra dvikalbė ir man asmeniškai yra džiaugsmas, kad mano vaikai kalba lietuviškai. Tai yra asmeninė pergalė, nes tai neateina lengvai. Visi tėvai, kurie atveda vaikus į mokyklą ar moko vaiką lietuvių kalbos namuose, tai supranta ir nori mokytį vaiką savo tėvų ir prosenelių kalbos. Aš esu laiminga turėdama savo mokyklą, nors ji ir yra maža.“ Vienintelis dalykas, ko šiandien norėtų lituanistinės mokyklos vadovė, tai paramos knygomis, vadovėliais, pratybomis. „Būtų smagu, jei aš galėčiau nusipirkti tai, ko mano mokyklai reikia, ir nereiktų prašyti pinigų iš tėvų. Džiaugiuosi, kad yra ugdomas pilietiškumas ir parodomas lietuvių kalbos grožis. Mokykla nėra statiška institucija ir ji keičiasi su jauna karta“, – savo požiūrį išsako J. Stučkaitė.

Džiugu, kai mokytojas, kasdien būdamas lyderiu, susidurdamas su įvairiais iššūkiais, siekia vis naujų tikslų, kūrybiškai žvelgia į ugdymo procesą ir atiduoda

daug jėgų bei energijos mažųjų lietuviukų ir lietuvybės labui. Belieka Jurgitai Stučkaitei palinkėti ir toliau puoselėti lietuvybę savo širdyje, dalintis tuo su kitais ir perduoti pačios lituanistinės mokyklos įkūrėjos ir vadovės žodžius visiems, skaitantiems šį straipsnį: „Linkiu visiems mylėti lietuvišką žodį ir Lietuvą, kad ir kitam pasaulio krašte gyvenate. Ir lai ta meilė iš kartos į kartą persiduoda.“

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

www.pasauliolietuvis.lt

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

